

dobrej wierze, można w tym samym orzeczeniu o odszkodowaniu nałożyć obowiązek wynagrodzenia pozostałej części szkody również na osobę odpowiedzialną za wypłatę nienależnego świadczenia, o ile ponosi ona winę za dokonanie wypłaty.

§ 18. Orzeczenia o odszkodowaniu nie wydaje się, gdy:

- 1) obowiązek odszkodowania został już orzeczony w wyroku sądowym,
- 2) okoliczności wyrządzonej szkody nie budzą wątpliwości, a osoba odpowiedzialna za szkodę uiszcza niezwłocznie odszkodowanie w gotówce,
- 3) wysokość szkody nie przekracza kwoty 500 zł, a osoba odpowiedzialna za szkodę złożyła zobowiązanie na piśmie do zapłaty odszkodowania w ustalonym terminie.

§ 19. 1. Jeżeli orzeczenie o odszkodowaniu ma obejmować tylko część należności z tytułu szkody, a reszta należności ma być umorzona, decyzję o umorzeniu zamieszcza się w orzeczeniu o odszkodowaniu.

2. Orzeczenie o odszkodowaniu zawierające częściowe umorzenie należności powinno być doręczone osobie odpowiedzialnej dopiero po zatwierdzeniu przez właściwy organ II instancji decyzji o umorzeniu należności, jeżeli decyzja ta podlega zatwierdzeniu.

§ 20. 1. Decyzja o umorzeniu należności powinna być szczegółowo uzasadniona ze wskazaniem okoliczności, które przemawiają za umorzeniem.

2. Uprawniony organ albo zatwierdza decyzję o umorzeniu należności, albo uchyla ją i przekazuje sprawę organowi orzekającemu do ponownego rozpoznania.

3. Jeżeli do wydania decyzji w sprawie zatwierdzenia lub uchylecia decyzji organu I instancji konieczne jest jeszcze wyjaśnienie niektórych istotnych okoliczności sprawy, organ II instancji może zlecić uzupełnienie postępowania wyjaśniającego wyznaczonemu pracownikowi albo organowi I instancji.

§ 21. W przypadkach przewidzianych w art. 9 ust. 4 dekretu powództwo wytoczyć należy do właściwego sądu z powołaniem się na okoliczności wymienione w tym artykule. Do pozwu można załączyć akta postępowania wyjaśniającego lub wyciągi z tych akt.

§ 22. 1. Klauzulę wykonalności wydaje organ I instancji, który wydał orzeczenie. Klauzulę zamieszcza się na wypisie orzeczenia zawierającym jego sentencję, a gdy w sprawie orzekał organ II instancji, również sentencję orzeczenia organu II instancji.

2. Prawomocne orzeczenie o odszkodowaniu zaopatrzone w klauzulę wykonalności jest tytułem wykonawczym, stanowiącym podstawę do przymusowego ściągnięcia należności:

- 1) z wynagrodzenia osób zatrudnionych w Służbie Więziennej — w drodze potrącenia z uposażenia,
- 2) z innego wynagrodzenia za pracę lub innego majątku osób odpowiedzialnych za szkodę — w trybie egzekucji administracyjnej świadczeń pieniężnych lub egzekucji sądowej.

§ 23. 1. W celu wykonania orzeczenia o odszkodowaniu w stosunku do funkcjonariuszy i pracowników zwolnionych ze Służby Więziennej organ I instancji powinien wezwać osobę odpowiedzialną do zapłaty należności z zagrożeniem wszczęcia egzekucji, jeżeli należność nie zostanie zapłacona w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania.

2. W razie niezapłacenia należności w ustalonym terminie organ I instancji przesyła wydziałowi finansowemu prezydium powiatowej (miejskiej, dzielnicowej) rady narodowej właściwej ze względu na miejsce zamieszkania osoby odpowiedzialnej lub komornikowi sądowemu wniosek o wszczęcie egzekucji, w którym należy wskazać:

- 1) imię, nazwisko i adres dłużnika,
- 2) należność poszukiwaną,
- 3) majątek (wynagrodzenie za pracę lub inne dochody), do którego należy skierować egzekucję,

oraz zaznaczyć, że dłużnik mimo wezwania należności nie uiszczył. Do wniosku należy dołączyć orzeczenie o odszkodowaniu zaopatrzone w klauzulę wykonalności wraz z jednym odpisem oraz dowód doręczenia dłużnikowi wezwania do zapłaty.

§ 24. W sprawach nie unormowanych niniejszym zarządzeniem mają zastosowanie przepisy o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. z 1928 r. Nr 36, poz. 341 z późniejszymi zmianami).

§ 25. 1. Wszczęte przed dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia sprawy dotyczące szkód, a nie zakończone prawomocnym zarządzeniem o wynagrodzeniu szkody, prowadzone są w dalszym ciągu w trybie i na zasadach określonych niniejszym zarządzeniem.

2. Prawomocne zarządzenie o wynagrodzeniu szkody wydane przed dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia pozostaje w mocy.

§ 26. Równocześnie tracą moc dotychczasowe przepisy wydane w zakresie unormowanym niniejszym zarządzeniem.

§ 27. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: w z. S. Walczak

ZARZĄDZENIE MINISTRA PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 11 września 1959 r.

w sprawie werbunku robotników.

Zmniejszenie rezerw siły roboczej w kraju, spowodowane sytuacją demograficzną, przy równoległym wzroście zadań inwestycyjnych i produkcyjnych, związanych z realizacją narodowych planów gospodarczych, wywołuje duże trudności w werbunku męskiej siły roboczej. Stan ten stwarza konieczność ujawniania wszelkich rezerw wewnętrznych w zakładach pracy oraz potrzebę bardziej niż dotychczas intensywnego

prowadzenia werbunku w miejscowościach nie zaktywizowanych gospodarczo, położonych z dala od szlaków komunikacyjnych, gdzie występują jeszcze nadal nadwyżki siły roboczej. W związku z powyższym na podstawie § 2 oraz § 6 ust. 2 uchwały nr 284 Rady Ministrów z dnia 2 lipca 1959 r. w sprawie werbunku robotników (Monitor Polski Nr 63, poz. 323), zwanej dalej „uchwałą”, zarządza się, co następuje:

I. Planowanie i zarządzanie werbunku.

§ 1. 1. Zakłady pracy mogą zgłaszać zapotrzebowania na robotników z werbunku, zwane dalej „zapotrzebowaniem”, pod warunkiem:

- 1) właściwego wykorzystania rezerw wewnętrznych w zakładzie pracy,
- 2) braku miejscowych rezerw siły roboczej,
- 3) posiadania odpowiedniej ilości należycie wyposażonych kwater dla zwербowanych robotników oraz zapewnienia im możliwości żywienia.

2. Zakłady pracy składają zapotrzebowania do właściwego dla ich miejsca położenia wydziału zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium wojewódzkiej rady narodowej, po uprzednim zaopiniowaniu zapotrzebowania przez jednostkę nadrzędną nad zakładem pracy, na miesiąc przed rozpoczęciem kwartału kalendarzowego.

3. Zapotrzebowanie powinno zawierać: nazwę i adres zakładu pracy, stan zatrudnienia robotników (faktyczny i planowany w kwartale), liczbę brakujących robotników, liczbę osób do zwербowania oraz liczbę przygotowanych kwater.

4. Kopalnie węgla kamiennego składają zapotrzebowania za pośrednictwem swych jednostek nadrzędnych do Ministerstwa Górnictwa i Energetyki, które — po zaopiniowaniu i uzgodnieniu zapotrzebowania z właściwymi dla miejsca położenia kopalń wydziałami zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium wojewódzkiej rady narodowych — przesyła zbiorcze zapotrzebowanie do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z wnioskiem o zarządzenie werbunku.

§ 2. 1. Wydziały zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium wojewódzkiej rady narodowych zarządzają werbunki dla zakładów pracy położonych w danym województwie wyłącznie na terenie swego województwa.

2. Wszystkie inne werbunki zarządza Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej.

§ 3. 1. Wydziały zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium wojewódzkiej rady narodowych właściwych dla miejsca położenia zakładu pracy, po otrzymaniu zapotrzebowania na robotników, zlecają właściwym dla miejsca położenia zakładu pracy wydziałom zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium powiatowych rad narodowych przeprowadzenie w zakładzie pracy kontroli:

- 1) wysokości faktycznego zapotrzebowania,
- 2) liczby i stanu przygotowanych kwater,
- 3) warunków żywienia i kulturalno-oświatowych dla zwербowanych.

2. Wydział zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium powiatowej rady narodowej sporządza protokół przeprowadzonej kontroli (ust. 1) według wzoru ustalonego przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej i przesyła go do wydziału zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium wojewódzkiej rady narodowej.

§ 4. Wydziały zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium wojewódzkiej rady narodowych w porozumieniu z wojewódzkimi komisjami planowania gospodarczego na podstawie protokołów, o których mowa w § 3 ust. 2, zarządzają przeprowadzenie werbunku przez wydziały zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium powiatowych rad narodowych położonych na terenie danego województwa, zawiadamiając Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej o zarządzonych werbunkach i liczbie osób przewidzianej do zwербowania.

§ 5. 1. Zapotrzebowania zgłoszone przez zakłady pracy położone w województwach: białostockim, bydgoskim, gdańskim, kieleckim, krakowskim, lubelskim, łódzkim, opolskim, poznańskim, rzeszowskim i warszawskim powinny być pokrywane z rezerw miejscowych w drodze werbunku, który za-

raża właściwy terenowo dla zakładu pracy wydział zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium wojewódzkiej rady narodowej.

2. W wyjątkowych, szczególnie uzasadnionych przypadkach, wydziały zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium wojewódzkiej rady narodowych województw określonych w ust. 1 mogą zwracać się do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej w sprawie zarządzenia werbunku poza terenem swoich województw.

§ 6. 1. Wydziały zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium wojewódzkiej rady narodowych przesyłają do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej wnioski i odpowiednie dla nich protokoły (§ 3 ust. 2) w celu zarządzenia werbunku przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej (§ 2 ust. 2).

2. Wydziały zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium wojewódzkiej rady narodowych niezwłocznie po otrzymaniu z Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej zarządzenia werbunku — na podstawie danych wynikających z bilansu siły roboczej województwa, w porozumieniu z wojewódzką komisją planowania gospodarczego — zarządzają przeprowadzenie werbunku przez powiaty.

II. Obowiązki wydziałów zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium powiatowych rad narodowych w zakresie werbunku.

§ 7. Wydział zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium powiatowej rady narodowej po otrzymaniu zarządzenia werbunku z wydziału zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium wojewódzkiej rady narodowej:

- 1) określa, w porozumieniu z powiatową komisją planowania gospodarczego, miejskie, osiedlowe oraz gromadzkie rady narodowe, na których terenie ma być prowadzony werbunek, uwzględniając w szczególności rezerwy siły roboczej w miejscowościach nie zaktywizowanych gospodarczo i odległych od szlaków komunikacyjnych,
- 2) opracowuje treść komunikatów popularyzujących werbunek oraz powoduje ich nadawanie przez radiowęzły,
- 3) zapewnia kolportaż materiału propagandowego na terenie gromadzkich rad narodowych oraz małych miast i osiedli, w których istnieją nadwyżki siły roboczej.

§ 8. Wydział zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium powiatowej rady narodowej:

- 1) wydaje werbownikom delegowanym przez zakład pracy w trybie § 15 pisemne upoważnienie do prowadzenia werbunku, udziela instruktażu i kontroluje ich pracę,
- 2) powiadamia wydział zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium wojewódzkiej rady narodowej o przybyciu werbowników.

§ 9. Wydział zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium powiatowej rady narodowej lub werbownik zawierają z osobami wyrażającymi zgodę na wyjazd do pracy w ramach werbunku — z upoważnienia i w imieniu zakładu pracy — umowy według wzoru stanowiącego załącznik do zarządzenia.

§ 10. Pracownicy młodociani, w wieku od 16 do 18 lat, mogą być zwербowani do prac prostych, nie wymagających kwalifikacji albo w celu nauki zawodu lub przyuczenia do określonej pracy, po uprzednim przedstawieniu przez rodziców (ojca lub matkę albo opiekuna) pisemnej zgody na wyjazd młodocianego do pracy.

§ 11. 1. Wydział zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium powiatowej rady narodowej organizuje w zasadzie zbiorowe przejazdy osób zwербowanych, dbając przede wszystkim o zapewnienie grupie zwербowanych robotników przewodnictwa i opieki w czasie podróży i po przybyciu do zakładu pracy.

2. Wydział zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium powiatowej rady narodowej obowiązany jest uprzedzić telefonicznie lub telegraficznie zakład pracy o terminie przybycia grup zwierzbowanych w celu zapewnienia sprawnego ich przyjęcia.

§ 12. Wydział zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium powiatowej rady narodowej zapewnia robotnikom zwierzbowanym bezpłatny przejazd koleją do miejsca pracy. W tym celu wydział zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium powiatowej rady narodowej wydaje robotnikom zwierzbowanym zlecenie-bilet na kredytowany przejazd koleją do miejsca pracy. Zasady wydawania zleceń-biletów oraz prowadzenia ich ewidencji określają odrębne przepisy.

§ 13. 1. Wydział zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium powiatowej rady narodowej, właściwy dla miejsca położenia kwater robotniczych, sprawdza zgodność stanu opieki nad robotnikami zwierzbowanymi z przepisami uchwały oraz niniejszego zarządzenia.

2. W razie stwierdzenia uchybień i niemożności ich usunięcia w drodze bezpośredniej interwencji wydział zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium powiatowej rady narodowej zgłasza wniosek do wydziału zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium wojewódzkiej rady narodowej o wstrzymanie werbunku.

III. Obowiązki zakładów pracy w zakresie werbunku.

§ 14. Zakład pracy jest obowiązany do przygotowania hoteli robotniczych lub innych kwater, stołówek, a w miarę możliwości punktów usługowych i innych urządzeń niezbędnych do obsługi zwierzbowanych, jak również do zapewnienia właściwych warunków kulturalno-oświatowych.

§ 15. 1. Zakład pracy, na wniosek wydziału zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium wojewódzkiej rady narodowej prowadzącego werbunek, deleguje werbowników, o ile zachodzi potrzeba ich współdziałania w prowadzeniu werbunku.

2. Delegowanie werbowników następuje najdalej w ciągu 7 dni od dnia otrzymania przez zakład pracy wniosku, o którym mowa w ust. 1. Werbownicy powinni być dokładnie poinformowani o obowiązujących warunkach pracy i płacy dla zwierzbowanych, warunkach żywienia i zakwaterowania.

3. Werbownicy powinni zgłosić się w wydziale zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium powiatowej rady narodowej, wskazanej we wniosku wydziału zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium wojewódzkiej rady narodowej, o którym mowa w ust. 1, w celu przydzielenia im terenów do prowadzenia werbunku.

§ 16. Zakład pracy wyznacza pracownika, który jest odpowiedzialny za sprawne załatwianie formalności związanych z przyjęciem do pracy zwierzbowanych oraz za zapewnienie zwierzbowanym należytej opieki.

§ 17. 1. Zakład pracy obowiązany jest zapewnić środki transportu do przewozu grup zwierzbowanych ze stacji kolejowej do zakładu pracy, jeżeli odległość od stacji kolejowej do celu przekracza 3 km i nie ma innych, stałych środków lokomocji.

2. Jeżeli grupy osób zwierzbowanych kierowane są do zakładu pracy bez przewodnika transportu (pracownika wydziału zatrudnienia i spraw socjalnych lub werbownika), na stacji kolejowej powinien oczekiwać przybycia zwierzbowanych pracownik zakładu pracy w celu zaopiekowania się nimi.

§ 18. Zakład pracy obowiązany jest zapewnić zwierzbowanym robotnikom, bezpośrednio po przybyciu, zakwaterowanie, możliwość skorzystania z łaźni oraz spożycia posiłku.

§ 19. Zakład pracy obowiązany jest zapewnić robotnikom zwierzbowanym szybkie załatwienie formalności związanych z przyjmowaniem do pracy w okresie nie dłuższym niż w ciągu 2 dni od ich przybycia do zakładu pracy. Jeżeli za-

chodzi potrzeba przeprowadzenia specjalistycznych badań lekarskich, czas załatwiania tych formalności może być przedłużony do 4 dni.

§ 20. Zakład pracy, przed przystąpieniem robotników zwierzbowanych do pracy, zapoznaje ich z regulaminem pracy oraz informuje robotników:

- 1) o obowiązujących warunkach pracy,
- 2) o zasadach wynagradzania (akord, dniówka) i terminach wypłaty zarobków,
- 3) o przepisach bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 21. Zakład pracy jest obowiązany potwierdzić wydziałowi zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium powiatowej rady narodowej przyjęcie zwierzbowanych robotników niezwłocznie po ich zgłoszeniu się w zakładzie pracy. W razie pokrycia potrzebowania bądź rezygnacji z dalszego prowadzenia werbunku zakład pracy zawiadamia bezzwłocznie o powyższym wydział zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium wojewódzkiej rady narodowej, właściwy dla miejsca położenia zakładu pracy.

§ 22. Zakład pracy obowiązany jest zapewnić robotnikom bezpłatny przejazd z miejsca pracy do miejsca zamieszkania, o ile robotnik nie opuścił bez usprawiedliwienia żadnego dnia pracy, w następujących przypadkach:

- 1) w razie rozwiązania umowy o pracę zawartej na czas wykonywania określonej roboty lub na czas określony, wskutek upływu terminu, na który umowa została zawarta,
- 2) w razie rozwiązania przez zakład umowy o pracę z powodu długotrwałej choroby robotnika lub trwałej niezdolności do wykonywania pracy,
- 3) w razie rozwiązania przez zakład pracy umowy o pracę z powodu zakończenia robót lub zmniejszenia ich zakresu.

§ 23. W razie nieprzyjęcia do pracy osób zwierzbowanych z powodu ujemnego wyniku badań lekarskich wydział zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium powiatowej rady narodowej, właściwy dla miejsca położenia zakładu pracy, proponuje tym osobom w miarę możliwości podjęcie innej odpowiedniej pracy, a w razie braku takiej pracy lub odmowy jej podjęcia — wydaje bilety kredytowane na przejazd powrotny do miejsca zamieszkania.

IV. Przepisy końcowe.

§ 24. Nadzór nad werbunkiem sprawują Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej oraz wydziały zatrudnienia i spraw socjalnych prezydiów wojewódzkich rad narodowych.

§ 25. Zakłady pracy, dla których nie zarządzono werbunku, nie są uprawnione do prowadzenia werbunku.

§ 26. Nieprzestrzeganie przez zakłady pracy przepisów uchwały i przepisów niniejszego zarządzenia powoduje wstrzymanie prowadzenia werbunku w trybie określonym w niniejszym zarządzeniu (§ 13 ust. 2).

§ 27. Wydziały zatrudnienia i spraw socjalnych prezydiów rad narodowych sporządzają z wyników werbunku miesięczne sprawozdania statystyczne według zasad ustalonych odrębnymi przepisami.

§ 28. Przepisy zarządzenia dotyczące:

- 1) wydziałów zatrudnienia i spraw socjalnych prezydiów wojewódzkich rad narodowych stosuje się odpowiednio do wydziałów zatrudnienia i spraw socjalnych prezydiów rad narodowych miast wyłączonych z województw,
- 2) wydziałów zatrudnienia i spraw socjalnych prezydiów powiatowych rad narodowych stosuje się odpowiednio do wydziałów zatrudnienia i spraw socjalnych prezydiów rad narodowych miast stanowiących powiaty.

§ 29. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Pracy i Opieki Społecznej: S. Zawadzki

Załącznik do zarządzenia Ministra
Pracy i Opieki Społecznej z dnia
11 września 1959 r. (poz. 419).

U M O W A

zawarta dnia 19 . . . r. w
 (nazwa zakładu pracy) „zwanym w dalszym ciągu „zakładem pracy”, reprezentowa-
 nym przez
 a Ob.
 urodzonym „legitymującym się dowodem osobistym
 (data urodzenia)
 (nr dowodu, przez kogo wydany) „zamiesz-
 kałym w
 (dokładny adres miejsca zamieszkania)

1. Obywatel zobowiązuje się pracować w zakładzie pracy w charakterze
2. Zakład pracy zobowiązuje się zatrudnić Obywatela na warunkach określonych w umowie w charakterze o pracę, którą Obywatel zawrze po przybyciu do zakładu pracy, jeżeli badanie lekarskie stwierdzi zdolność Obywatela do wykonywania zatrudnienia, do którego został zwierzbowany.
3. Obywatelowi przysługuje bezpłatny, jednorazowy bilet kolejowy na przejazd do miejsca pracy.
4. Zakład pracy zobowiązuje się do następujących świadczeń na rzecz Obywatela:
 a) wypłacić jednorazowy ryczałt za czas spędzony w podróży w wysokości 30 zł,
 b) zapewnić zakwaterowanie,
 c) wypłacać za okres załatwiania formalności związanych z przyjęciem do pracy po 25 zł za każdy dzień, licząc od dnia zgłoszenia się w zakładzie pracy do dnia zawarcia umowy o pracę.
5. Zakład pracy zobowiązuje się załatwić formalności, związane z przyjęciem do pracy, w ciągu dwóch dni od dnia przybycia Obywatela do zakładu pracy, a jeżeli zajdzie potrzeba przeprowadzenia specjalistycznych badań lekarskich — w ciągu czterech dni.
6. Jeżeli badanie lekarskie stwierdzi niezdolność Obywatela do wykonywania zatrudnienia, do którego został zwierzbowany, zakład pracy może, za zgodą Obywatela, zawrzeć z nim umowę o inną pracę, którą Obywatel może wykonywać.
7. Jeżeli umowa o pracę nie zostanie zawarta ze względu na stwierdzenie lekarskie niezdolności do wykonywania zatrudnienia, przysługuje Obywatelowi bezpłatny bilet na przejazd koleją do miejsca zamieszkania, o ile Obywatel nie zawarł z zakładem pracy umowy o inną pracę lub nie został skierowany przez organ zatrudnienia do innego zakładu pracy.
8. W razie zawarcia z zakładem pracy umowy o pracę przysługiwać będzie Obywatelowi, niezależnie od świadczeń wykonujących z obowiązującego ustawodawstwa:
 a) kredytowane wyżywienie w okresie pierwszego miesiąca pracy albo — jeżeli zakład pracy nie ma możliwości zapewnienia wyżywienia — zaliczka w wysokości od 15 do 30 zł dziennie, z tym że zapłata za kredytowane wyżywienie lub zwrot zaliczki nastąpi w drodze potrącenia przy pierwszej wypłacie;
 b) zwrot kosztu przejazdu najtańszym środkiem lokomocji z tytułu jednodniowego zwolnienia z pracy raz w miesiącu lub dwudniowego raz na dwa miesiące w celu odwiedzenia przez Obywatela rodziny, jeżeli obywatel należycie i starannie będzie wywiązywać się ze swych obowiązków i nie opuści bez usprawiedliwienia żadnego dnia pracy; koszty z tego tytułu pokrywa zakład pracy;
 c) zwrot kosztu przejazdu najtańszym środkiem lokomocji z miejsca pracy do miejsca zamieszkania w razie rozwiązania umowy o pracę, zawartej na czas wykonania określonej roboty lub na czas określony, wskutek upływu terminu, na który umowa była zawarta, lub w razie rozwiązania przez zakład pracy umowy o pracę z powodu długotrwałej choroby lub trwałej niezdolności do wykonywania pracy, albo w razie rozwiązania przez zakład pracy umowy o pracę z powodu zakończenia robót lub zmniejszenia ich zakresu — o ile Obywatel nie opuścił bez usprawiedliwienia żadnego dnia pracy; koszt tego przejazdu pokryje zakład pracy.
9. W razie niepodjęcia pracy bez usprawiedliwionej przyczyny lub rozwiązania umowy o pracę niezgodnie z przepisami prawa pracy, Obywatel obowiązany jest zwrócić wszelkie świadczenia uzyskane z tytułu zawarcia niniejszej umowy.
10. Umowa spisana została w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których po jednym otrzymują: zakład pracy, Obywatel oraz wydział zatrudnienia i spraw socjalnych.

Wydano na przejazd koleją zlecenie—bilet nr w dniu
 od stacji kolejowej do stacji

(podpis przedstawiciela wydziału zatrudnienia i spraw socjalnych lub werbownika) (podpis zwierzbowanego)

(pieczęć wydziału zatrudnienia i spraw socjalnych)